

UWAGA, WŚCIEKLIZNA!

Wścieklizna jest śmiertelną chorobą wirusową ludzi i zwierząt. Jest jedną z najdłużej znanych i najgroźniejszych chorób odzwierzęcych. Występuje na obszarze ponad 150 krajów na świecie, również w Polsce. Nieliczne obszary wolne od choroby to naturalnie oddzielone od stałych lądów wyspy (np.: Japonia, Nowa Zelandia). Nie stwierdzono obecności wirusa wścieklizny na Antarktydzie. Globalizacja, transport, powszechne przemieszczanie się ludzi i zwierząt spowodowały, że choroba może pojawić się niespodziewanie na obszarach dotychczas od niej wolnych.

Na świecie około 99% zakażeń u ludzi jest wynikiem ugryzienia przez psa, a 40% ofiar pogryzień przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę stanowią dzieci do 15. roku życia.

W Polsce wścieklizna występuje w wielu regionach i pojawia się również w dużych miastach. Głównym źródłem zakażeń są zwierzęta wolno żyjące, w tym lisy będące rezerwuarem tej choroby w Europie.

Regularne szczepienia doustne lisów zapoczątkowane w zachodniej części Polski w 1993 roku, a od 2002 roku prowadzone na terenie całego kraju, doprowadziły do znacznego ograniczenia występowania przypadków wścieklizny u tego gatunku zwierząt.

W 1948 roku wprowadzono w Polsce obowiązek szczepienia psów, będących głównym rezerwuarem wirusa dla człowieka. Następstwem tego był obserwowany od połowy lat 60. XX w. spadek częstości jej występowania u zwierząt domowych, a wzrost u zwierząt dzikich.

Do zakażenia wirusem najczęściej dochodzi w wyniku:

- pogryzienia przez chore zwierzę,
- przedostania się śliny chorego zwierzęcia na uszkodzoną skórę, błony śluzowe (np. jamy ustnej, nosa), do spojówki oka.

Co zrobić w przypadku ugryzienia człowieka przez dzikie lub domowe zwierzę?

Ważne jest aby jak najszybciej dokładnie przemyć wodą i mydłem ranę lub powierzchnię narażoną na kontakt ze zwierzęciem i skontaktować się z lekarzem medycyny.

Objawy wścieklizny

Okres inkubacji choroby (czyli okres od momentu zakażenia do wystąpienia objawów klinicznych) jest różny i zależy m.in. od ilości wprowadzonego do organizmu wirusa, jego zjadliwości, wrót zakażenia (miejsca zranienia), charakteru (rozległości) ran oraz gatunku i wieku wrażliwego zwierzęcia. Przyjmuje się, że okres inkubacji u zwierząt trwa od kilku dni do ponad 7 lat, przy czym przeważnie wynosi:

- u małych zwierząt (pies, kot, owca, koza, świnia) – od kilku do 90 dni;
- u dużych zwierząt (bydło, koniowate) - od kilku do 180 dni.

Choroba może mieć postać cichą lub szałową, a jej objawy są różne i zależą od gatunku zwierzęcia:

PSY - występuje niepokój, nadmierna pobudliwość, włóczęgostwo, spożywanie niejadalnych przedmiotów, wzmożony popęd płciowy, agresja, ochryple szczekanie, ślinotok, opadanie żuchwy z wypadaniem języka, zez, niedowład kończyn i inne porażenia;

KOTY - odnotowuje się podobne objawy jak u psów, przy czym zwierzęta chowają się, uciekają, nieustannie miauczą, zachowują się agresywnie, a śmierć poprzedzona jest zwykle porażeniem kończyn;

BYDŁO - obserwuje się niestrawność i obniżone łąknienie, wzdęcie, zaparcie lub biegunkę, drgawki poszczególnych grup mięśni, ślinotok, parcie na przeszkody, ciągłe ryczenie, objawy podobne do rui, nienaturalne położenie głowy lub ogona, chwiejność i porażenia kończyn tylnych;

ŚWINIE - występuje lękliwość, ochryple chrząkanie, kurczowe ruchy głowy i gryzienie ściółki; owce i kozy - odnotowuje się niepokój, wzmożony popęd płciowy, ochryple beczenie, nagłe porażenia i upadki;

KONIE - obserwuje się wpadanie na ściany stajni, drgawki mięśniowe, objawy kolkowe i częste oddawanie moczu;

ZWIERZĘTA DZIKIE - głównym objawem jest utrata wrodzonego lęku. Występuje także agresja przejawiająca się atakami na zwierzęta domowe, gospodarskie i ludzi. Dodatkowo, u nietoperzy obserwuje się utratę zdolności lotu, nadpobudliwość na dotyk i dźwięk, przewracanie się na grzbiet i aktywność dzienną niespotykaną u zdrowych osobników.

Jeśli zauważysz ww. objawy u zwierzęcia, niezwłocznie powiadom Powiatowego Lekarza Weterynarii lub najbliższy zakład leczniczy dla zwierząt!